

MCQ FOR SEMESTER -IV
MAHATMA GANDHI UNIVERSITY
M.A. PROGRAMME IN SANSKRIT VEDANTA
COURSE XVII – CORE XV VEDANTA 6
(ADVAITASIDDHI)
Course code SA040401

1. अद्वैतसिद्धेः प्रणेताकः?
  - a. प्रकाशात्मा
  - b. मण्डनमिश्रः
  - c. मधुसूदनसरस्वती
  - d. शङ्कराचार्यः
2. कस्यग्रन्थस्यनिषेधार्थमेवअद्वैतसिद्धिग्रन्थः?
  - a. न्यायबिन्दुः
  - b. मुक्तावली
  - c. न्यायामृतम्
  - d. तर्कामृतम्
3. मधुसूदनस्यविद्यागुरुःकः?
  - a. श्रीरामः
  - b. माधवः
  - c. विश्वेश्वरः
  - d. विद्यारण्यः
4. मधुसूदनस्यदीक्षागुरुःकः ?
  - a. श्रीरामः
  - b. माधवः
  - c. विश्वेश्वरः
  - d. विद्यारण्यः
5. मधुसूदनस्यपरमगुरुःकः ?
  - a. श्रीरामः
  - b. माधवः
  - c. विश्वेश्वरः
  - d. विद्यारण्यः
6. अद्वैतसिद्धेः प्रयोजनं किम् ?
  - a. तर्कनिराकरणाय
  - b. वितण्डायै
  - c. वादाय
  - d. बोधाय

7. श्रुतिशिखोत्थाखण्डधीगोचरइत्यत्रश्रुतिशिखायाःतात्पर्यकिम् ?
- आरण्यकानि
  - ब्राह्मणानि
  - उपनिषदः
  - संहिता
8. परमानन्दैकतानतानामकिम् ?
- ज्ञानम्
  - योगः
  - तर्कः
  - मोक्षः
9. विषयोपपादनंकथम्भवति ?
- स्वपक्षस्थापनेन
  - परपक्षनिराकरणेन
  - उभयेन
  - इतरेण
10. सप्रतिपक्षस्थापनाहीनः.....
- वादः
  - जल्पः
  - हेत्वाभासः
  - वितण्डा
11. सिषाधयिषाविरहविशिष्टसाधकमानाभावरूपाका ?
- साध्यः
  - पक्षः
  - पक्षता
  - व्याप्तिः
12. निश्चितौहिवादंकुरुतःइतिकस्यवचनम् ?
- प्रकाशात्मयतेः
  - पद्मपादस्य
  - सुरेश्वराचार्यस्य
  - वाचस्पतिमिश्रस्य
13. तत्त्वबुभुत्सुनासहकृतोशास्त्रविचारःकः ?
- वादः
  - जल्पः
  - वितण्डा
  - झलम्
14. विजिगीषुणासहकथाभवति .....

- a. वादः
  - b. जल्पः
  - c. विजण्डा
  - d. निग्रहस्थानम्
15. शास्त्रविचारे विप्रतिपत्तिसंशयस्यानङ्गत्वेऽपि .....विचाराङ्गत्वं अस्ति
- a. तात्पर्येण
  - b. व्युदसनीयतया
  - c. गौणभावेन
  - d. मुख्यवृत्त्या
16. मध्यस्थेन प्रथमतः किं कार्यम् ?
- a. प्रमाणं प्रदर्शयितव्यम्
  - b. स्वागतं करणीयम्
  - c. विप्रतिपत्तिः प्रदर्शयितव्या
  - d. उद्देश्यं वक्तव्यम्
17. प्रतिपन्नोपाधौ त्रैकालिकनिषेधप्रतियोगित्वस्य तात्त्विकत्वे को दोषः ?
- a. सिद्धसाधनता
  - b. अर्थान्तरम्
  - c. व्याघातः
  - d. अद्वैतहानिः
18. यदि प्रतिपन्नोपाधौ विद्यमानः त्रैकालिकनिषेधः व्यावहारिकः तर्हि को दोषः ?
- a. सिद्धसाधनता
  - b. अर्थान्तरम्
  - c. अद्वैतहानिः
  - d. व्याघातः
19. त्रैकालिकनिषेधस्य प्रातिभासिकत्वे को दोषः ?
- a. सिद्धसाधनता
  - b. अर्थान्तरम्
  - c. अद्वैतहानिः
  - d. व्याघातः
20. रजतेनेदं रजतम् इति ज्ञानानन्तरं ..... इति ज्ञानेन रजतं व्यवस्थाप्यते ?
- a. इदं रजतम्
  - b. इयं शुक्तिका
  - c. इदं नारजतम्
  - d. इयं नशुक्तिका
21. नेह नानास्तिकिञ्चन इति श्रुत्या प्रपञ्चस्य ..... निषेधप्रतीतिः
- a. स्वरूपेण
  - b. प्रातिभासिकत्वेन

- c. व्यावहारिकत्वेन
d. मिथ्यात्वेन
22. भ्रमबाधयोः अधिकरणविषये ..... स्यात्।
a. एकाधिकरणत्वम्
b. समानाधिकरणत्वम्
c. व्यधिकरणत्वम्
d. निरधिकरणत्वम्
23. अद्वैतसिद्धिरित्यत्रसिद्धिपदस्यकोर्थः
a. लब्धिः
b. निश्चयः
c. प्रमाणम्
d. विचिकित्सा
24. न्यायामृतस्यकर्ताकः ?
a. वादिराजः
b. मध्वाचार्यः
c. व्यासतीर्थः
d. गौतमः
25. सदसदनधिकरणत्वंमिथ्यात्वमितिलक्षणंकुत्रप्रकाशितम् ?
a. पञ्चपादिकायाम्
b. पञ्चपादिकाविवरणे
c. न्यायमकरन्दे
d. सिद्धान्तबिन्द
26. तृतीयमिथ्यात्वलक्षणंकिम् ?
a. ज्ञाननिवर्त्यत्वम्
b. सद्विविक्तत्वम्
c. सदसदनधिकरणत्वम्
d. ज्ञाननिवर्त्यत्वम्
27. द्वितीयमिथ्यात्वलक्षणंकिम् ?
a. ज्ञाननिवर्त्यत्वम्
b. प्रतिपन्नोपाधौत्रैकालिकनिषेधप्रतियोगित्वम्
c. सदसदनधिकरणत्वम्
d. सद्विविक्तत्वम्
28. चतुर्थमिथ्यात्वलक्षणंकिम् ?
a. स्वाश्रयनिष्ठात्यन्ताभावप्रतियोगित्वम्
b. सद्विविक्तत्वम्
c. सदसदनधिकरणत्वम्
d. प्रतिपन्नोपाधौत्रैकालिकनिषेधप्रतियोगित्वम्

29. पञ्चममिथ्यात्वलक्षणं किम् ?
- प्रतिपन्नोपाधौ त्रैकालिकनिषेधप्रतियोगित्वम्
  - सद्विविक्तत्वम्
  - सदसदनधिकरणत्वम्
  - स्वाश्रयनिष्ठात्यन्ताभावप्रतियोगित्वम्
30. पञ्चममिथ्यात्वलक्षणं कस्य ?
- सर्वज्ञात्ममुनेः
  - प्रकाशात्मयतेः
  - पद्मपादस्य
  - आनन्दबोधस्य
31. चतुर्थमिथ्यात्वलक्षणं कस्य ?
- आनन्दबोधस्य
  - चित्सुखस्य
  - पद्मपादस्य
  - विद्यारण्यस्य
32. मिथ्यात्वस्य तृतीयलक्षणे उत्तरज्ञाननिवर्त्ये पूर्वज्ञानपूर्वपक्षिभिः को दोषः निरूपितः ?
- अतिव्याप्तिः
  - अव्याप्तिः
  - असंभवः
  - सर्वेतेदोषाः
33. मुद्गरपातादिनिवर्त्ये घटे को दोषः ?
- अतिव्याप्तिः
  - अव्याप्तिः
  - असंभवः
  - सर्वेतेदोषाः
34. अधिष्ठानसाक्षात्कारत्वेन निवर्त्ये शक्तिरजतादौ च ज्ञानत्वेन ज्ञाननिवर्त्यत्वाभावात् .....
- अर्थान्तरम्
  - अतिव्याप्तिः
  - अव्याप्तिः
  - साध्यवैकल्यम्
35. क्वचिदप्युपाधौ सत्त्वेन प्रतीयमानत्वानधिकरणत्वम् .....
- सत्त्वम्
  - असत्त्वम्
  - मिथ्यात्वम्
  - सत्त्वासत्त्वे
36. विरुद्धधर्मयोः एकत्र एकस्मिन् समये विद्यमाने सति को दोषः ?
- व्याघातः

- b. अर्थान्तरम्
- c. साध्यवैकल्यम्
- d. व्याहतिः

37. ब्रह्मवत्प्रपञ्चस्यसत्त्वभावताकल्पने .....

- a. साध्याभावः
- b. हेत्वभावः
- c. प्रमाणाभावः
- d. पक्षताभावः

38. सत्प्रतियोगिकासत्प्रतियोगिकभेदद्वयम्वासाध्यम्। साध्यपदेन किं निर्दिष्टम् ?

- a. सत्यत्वम्
- b. असत्यत्वम्
- c. गौणत्वम्
- d. मिथ्यात्वम्

39. गुणादिकं गुण्यादिनाभिन्नाभिन्नसमानाधिकृतत्वात् इत्यनुमानं केषाम् ?

- a. मीमांसकानां
- b. तार्किकाणाम्
- c. वेदान्तिनाम्
- d. सांख्यानानाम्

40. सद्धिविक्तत्वरूपं मिथ्यात्वम् कुत्र समर्थितम् ?

- a. न्यायदीपावल्याम्
- b. पञ्चपादिकायाम्
- c. पञ्चपादिकाविवरणे
- d. तत्त्वप्रदीपिकायाम्

41. अद्वैतसिद्धौ कति मिथ्यात्वनिर्वचनानि विचारितानि भवन्ति ?

- a. चत्वारि
- b. द्वे
- c. त्रीणि
- d. पञ्च

42. विप्रतिपत्तौ तुच्छे बाधवारणाय किं विशेषणं प्रयुक्तम् ?

- a. ब्रह्मप्रमातिरिक्ताबाध्यत्वम्
- b. सत्त्वेन प्रतीत्यर्हम्
- c. चिद्धिन्नम्
- d. इतरम्

43. विप्रतिपत्तौ ब्रह्मणि बाधवारणाय किं निर्दिष्टम् ?

- a. ब्रह्मप्रमातिरिक्ताबाध्यत्वम्
- b. सत्त्वेन प्रतीत्यर्हम्
- c. चिद्धिन्नम्

- d. अचेतनम्
44. साध्याभावनिश्रयवतिहेतुसन्देहःकः ?
- हेत्वाभासः
  - विरुद्धः
  - सन्दिग्धानैकान्तिकता
  - बाधितः
45. नचप्रतिज्ञाविषयत्वमेवपक्षत्वम् , ...तदभावात् ?
- परार्थानुमाने
  - स्वार्थानुमाने
  - परामर्शे
  - व्याप्तौ
46. .... मिथ्यादृश्यत्वात्जडत्वात्परिच्छिन्नत्वात्
- प्रतिज्ञा
  - साध्यम्
  - हेतुः
  - विमतं
47. मिथ्याशब्दःअनिर्वचनीयतावचनःइतिकेनोक्तम् ?
- चित्सुखेन
  - पद्मपादेन
  - प्रकाशात्मयतिना
  - सर्वज्ञात्ममुनिना
48. मिथ्याशब्दस्यअनिर्वचनीयत्वंकुत्रोपस्थापितम् ?
- ब्रह्मसूत्रे
  - भामत्याम्
  - पञ्चपादिकायाम्
  - बृहदारण्यकोपनिषदि
49. निर्धर्मकेब्रह्मणिसद्रूपत्वेनअमिथ्यात्वोपपत्त्याकोदोषः ?
- साध्यवैकल्यम्
  - अर्थान्तरः
  - व्याघातः
  - अनवस्था
50. अज्ञानस्यस्वकार्येणवर्तमानेनप्रविलीनेनवासहज्ञानेननिवृत्तिः - कः ?
- भ्रमः
  - प्रमा
  - बाधः
  - संशयः
51. ज्ञानत्वव्याप्येनस्मृतित्वेनज्ञाननिवर्त्येसंस्कारेविद्यमानःदोषःकः ?

- a. अव्याप्तिः
b. अतिव्याप्तिः
c. व्याघातः
d. अनवस्था
52. अवस्थितिः कतिविधः ?
a. एकविधः
b. चतुर्विधः
c. त्रिविधः
d. द्विविधः
53. अबाध्यत्वं इति पदस्य तात्पर्यं .....
a. मिथ्यात्वम्
b. व्यावहारिकत्वम्
c. पारमार्थिकत्वम्
d. प्रातिभासिकत्वम्
54. बाध्यत्वं इत्यस्य कोर्थः ?
a. सत्वम्
b. असत्वम्
c. मिथ्यात्वम्
d. व्यावहारिकत्वम्
55. .... सहकार्येण नासीदस्ति भविष्यति।
a. ज्ञानं
b. अविद्या
c. प्रपञ्चः
d. बोधः
56. शक्तिरूप्ये रूप्यस्योपादानं किम् ?
a. भ्रमः
b. रजतज्ञानम्
c. शक्तिकाज्ञानम्
d. अविद्या
57. 'तत्त्वमस्यादिवाक्योत्थसम्यग्धीज्ञानमात्रतः' इति वचनं कस्य ?
a. श्रीशङ्करस्य
b. पद्मपादस्य
c. सुरेश्वरस्य
d. हस्तामलकस्य
58. रजतस्य त्रैकालिकनिषेधस्य प्रतियोगीकः ?
a. शक्तिका
b. रजतम्

- c. अज्ञानम्
- d. इदन्ता

59. स्वरूपेणकारणात्मनाचवस्तूनां ..... द्विविधः

- a. स्वभावः
- b. गुणः
- c. अवस्थितिः
- d. बाधः

60. तत्त्वप्रदीपिकायाः प्रणेताकः ?

- a. प्रशस्तपादः
- b. पद्मपादः
- c. वाचस्पतिमिश्रः
- d. चित्सुखः

61. तत्त्वप्रदीपिकायाः नामान्तरं किम् ?

- a. वेदान्तकौस्तुभः
- b. अद्वैतसिद्धिः
- c. चित्सुखी
- d. भामती

62. स्मृतिदाढ्येकस्य दृढता आयाति ?

- a. अनुभवस्य
- b. संस्कारस्य
- c. वेगस्य
- d. वासनायाः

63. स्वाश्रयनिष्ठात्यन्ताभावप्रतियोगित्वं नाम किम् ?

- a. सत्यत्वम्
- b. असत्यत्वम्
- c. मिथ्यात्वम्
- d. गौणत्वम्

64. चतुर्थमिथ्यात्वलक्षणं कस्य भवति ?

- a. आनन्दबोधस्य
- b. प्रकाशात्मयतेः
- c. वाचस्पतिमिश्रस्य
- d. चित्सुखस्य

65. नचसंयोगिनि..... वादेशेतदत्यन्ताभावस्य असंभवः।

- a. संयुक्ते
- b. संयुक्तसमवेते
- c. समवायिनि
- d. असमवायिनि

66. प्रमाणसिद्धत्वंनाम .....
- सत्वम्
  - असत्वम्
  - मिथ्यात्वम्
  - मुख्यत्वम्
67. एकस्यसाधकेनअपरस्यबाध्यत्वं .....प्रयोजकम्।
- समसत्ताकत्वे
  - विषमसत्ताकत्वे
  - उभयसत्ताकत्वे
  - उभयसत्ताकत्वाभावे
68. एकबाधकबाध्यत्वं ..... प्रयोजकम्।
- समसत्ताकत्वे
  - विषमसत्ताकत्वे
  - उभयसत्ताकत्वे
  - उभयसत्ताकत्वाभावे
69. अद्वैतसिद्धिरियमस्तुमुदेबुधानाम्। किमर्थम्?
- शास्त्राध्ययनाय
  - शास्त्रनिर्माणाय
  - शास्त्रनिरासाय
  - शास्त्रबोधाय
70. सिद्धान्दबिन्दोःकर्ताकः ?
- व्यासतीर्थः
  - जयतीर्थः
  - मधुसूदनसरस्वती
  - माधवाचार्यः
71. श्रद्धाधनेनमुनिनाइत्यत्रमुनिःकः ?
- मधुसूदनः
  - प्रकाशात्मा
  - सर्वज्ञात्मा
  - श्रीशङ्कराचार्यः
72. संशयजनकवाक्यंभवति.....
- प्रतिज्ञावाक्यम्
  - परामर्शवाक्यम्
  - हेतुवाक्यम्
  - विप्रतिपत्तिवाक्यम्
73. मोक्षंप्राप्तइवस्वयंकःविजयते?
- शिवः

- b. ब्रह्मा
- c. विष्णुः
- d. इन्द्रः

74. दोषासहकृतज्ञानकरणत्वंनामकिम् ?

- a. ज्ञानत्वम्
- b. प्रमाणत्वम्
- c. मिथ्यात्वम्
- d. सत्यत्वम्

75. असदेवेदमग्रआसीत्इतिश्रुतौनअसतःसत्त्वंउपस्थाप्यते।कस्मात् ?

- a. अस्वीकारात्
- b. संशयात्
- c. प्रमाणाभावात्
- d. विरोधात्

ANSWER KEY FOR Course code SA040401

1	C	13	A	25	A	37	C	49	A	61	C	73	C
2	C	14	B	26	D	38	D	50	C	62	B	74	B
3	B	15	B	27	B	39	A	51	B	63	C	75	D
4	C	16	C	28	A	40	A	52	D	64	D		
5	A	17	D	29	B	41	B	53	C	65	C		
6	B	18	B	30	D	42	D	54	C	66	A		
7	C	19	A	31	B	43	C	55	B	67	B		
8	D	20	C	32	A	44	C	56	D	68	A		
9	C	21	A	33	B	45	B	57	C	69	D		
10	D	22	C	34	D	46	B	58	B	70	C		
11	C	23	B	35	B	47	C	59	C	71	A		
12	D	24	A	36	A	48	A	60	B	72	D		